

Nyhetsbrev – FoU-rum funktionshinder/socialpsykiatri, nr 3, 2024

Detta blir det sista nyhetsbrevet från mig. Den 1 september börjar jag en ny tjänst i Vänersborg och i skrivande stund är det inte klart vem som ersätter mig. Min förhoppning är dock att denna nya person fortsätter att uppdatera er via nyhetsbrev!

Tack för mig och ha en riktigt god sommar 🌻

Maria Klamas

TIPS OCH TRIX MED FOKUS PÅ BARN OCH UNGDOMAR MED FUNKTIONSNEDSÄTTNING

- På Orust, där finns ”Funkis”

På Orust finns ”Funkis” det är en fritidsgård som vänder sig till ungdomar 13 – 26 år som har någon form av funktionsvariation. Via den här länken kan du läsa mer, där finns också kontaktuppgifter om du vill veta ännu mer om Funkis [Hos Funkis finns det plats för alla | Orust kommun](#)

- Lär känna ”Superhjälten Undra” via webbsidor, appar och filmer för barn med funktionsnedsättning

Superhjälten Undra visar barn vad habiliteringen kan hjälpa till med. Hon finns i böcker, film, bilder och spel. Nu finns allt samlat i Undras värld där barn tillsammans med sina föräldrar eller andra vuxna kan utforska vad som händer hos habiliteringen. I många år har barn haft roligt i apparna med Undra. Apparna är nu samlade i en webbaserad spelmiljö som fungerar på dator, surfplatta och mobil. Med Undra som guide kan barnet bland annat öva på känslor, spela memory och prova samtalsmatta. Barnet kan också se hur det går till på ett träningscenter. [Undras värld - för barn om habilitering](#)

- Böcker för barn med funktionsnedsättning

Här via denna hemsida kan du hitta tips på böcker för barn med funktionsnedsättning. Du kan också hitta pratkartor till böckerna som du kan ladda ner, superfint tycker jag 😊 [Boktips för barn \(habilitering.se\)](#)

- ”Petter hjärta Ellen” - En bok om att stötta ungdomar med IF i frågor om kärlek
Hur känns det att vara kär? Hur blir man ihop? Hur frågar man om sådant man inte förstår?
Och hur ska man våga stå upp för sig själv och sina tankar och känslor?

I denna bok får du stöd i att jobba med livsfrågor och livskunskap för ungdomar med intellektuella funktionsnedsättningar. I berättelsen får vi följa två ungdomar, Petter och Ellen, i början av sitt utforskande av relation och kärlek till en partner samt frågeställningar om identitet, känslor och vänskap. Till varje kapitel hör dramaövningar och samtalsfrågor, som kan anpassas och varieras för att passa olika grupper. Boken vill inspirera till att använda drama som pedagogisk metod, för att på ett roligt och engagerande sätt diskutera livsfrågor tillsammans och ge möjlighet till att öva de sociala förmågorna, få ökad självkänedom, självkänsla och självförtroende. Du kan läsa mer och köpa boken via länken [Petter hjärta Ellen - SPSM Webbutiken](#)

TIPS OCH TRIX MED FOKUS PÅ PSYKISK OHÄLSA

- Prata om det som är viktigt

Det är inte alltid enkelt att prata om det som är ”viktigt på riktigt”. När det gäller psykisk ohälsa kan vi vara ett gott stöd på olika sätt och organisationen Mind har tagit fram olika material som kan underlätta för oss alla i samtal om det som är svårt i livet. Dels har de tagit fram det som Mind kallar ”varmpratskort”. Dessa kort kan ge inspiration till att ställa nya frågor och vara mer lyhörd på det som sägs. Här kan du beställa dessa kort [Beställ Minds Varmpratskort](#) Dels har de tagit fram det de kallar ”7 Steg för att prata med någon som har det svårt” Detta är en lista som kan hjälpa dig på vägen i ett medmänskligt samtal. Grundregeln som de lyfter fram är att alla samtal handlar om att vara närvarande, lyssna utan att döma och bekräfta att du hört vad personen berättat. Du hittar de 7 stegen här: [Ta del av de 7 stegen](#)

- Psykisk Livräddning nu på somaliska

SPIV – Suicidprevention i Väst har nu möjlighet att erbjuda utbildningen ”Psykisk Livräddning” på somaliska. De ser det som en viktig del i sitt arbete att sprida kunskap i hela befolkningen och nå ut brett till grupper som av flera skäl inte nås av deras kunskapshöjande insatser. Du kan läsa mer via denna länk där deras utbildare Fardowsa intervjuas [Psykisk Livräddning på somaliska - SPIV \(suicidprev.se\)](#)

INTRESSANT OCH RELEVANT

- LSS firar 30 år

LSS firar 30 år i år, det uppmärksammas på olika sätt i landet. Bland annat finns en bok som beskriver utvecklingen av LSS med fokus på personlig assistans [Jämlikhet och värdighet – 30 år med personlig assistans - För nyblivna läsare \(vuxna\) - inbunden \(9789189784529\) | Adlibris Bokhandel](#)

På FUB:s hemsida hittar du också mer information om hur firandet av LSS bedrivs under året [LSS 30 år – följ FUB under året - FUB](#) där finns också filmer att kolla på [LSS 30 år - YouTube](#) Det finns också ett webinarium att kolla på [LSS 30 år – Webinarium om samhällsekonomiska effekter av minskade LSS-insatser. 10 april 2024 \(youtube.com\)](#) Jag vill också tipsa om ett webinarium med fokus på anhöriga [LSS 30 år – Webinarium om familjer med barn med intellektuell funktionsnedsättning. 17 april 2024 \(youtube.com\)](#)

Avslutningsvis tipsar jag er om en artikel som ”Heja Olika” har lagt ut med anledning av LSS 30 år [LSS 30 år! \(hejaolika.se\)](#)

- Inlåst och utanför – en utställning om funktionsnedsättning och institutionsvård

Myndigheten för delaktighet har tillsammans med Östergötlands museum tagit fram utställningen ”inlåst och utanför”. Den tittar närmare på den period under 1900-talet då Sverige hade institutioner i statlig regi, där många personer med funktionsnedsättning låstes in och vårdades. Fram till den 30 augusti kan du besöka utställningen, antingen fysiskt på plats i Linköping eller digitalt. Läs mer via länken [Inlåst och utanför – en utställning om funktionsnedsättning och institutionsvård - MFD](#)

- Nytt kunskapsstöd med fokus på daglig verksamhet

Nu finns det ett nytt kunskapsstöd med fokus på daglig verksamhet. Via länkarna hittar du detta, det finns fyra filmer och det finns studiehäften med reflektionsfrågor, men också texter/underlag, allt för att du ska kunna jobba för en daglig verksamhet av bästa kvalitet.

[Kunskapsstöd i tre delar - Kunskapsguiden](#)

[Så kan daglig verksamhet utformas för bästa kvalitet - Socialstyrelsen](#)

- Aktiviteter och boende för äldre personer med intellektuell funktionsnedsättning

Andelen äldre med IF växer, detta är något som kommunerna behöver planera för. SKR, Sveriges kommuner och regioner, har lagt upp en sida på temat ”aktiviteter och boende för äldre personer med intellektuell funktionsnedsättning”. Där hittar du bra information,

checklistor, samt tips på diskussionsfrågor som ni kan använda i verksamheterna. [Aktiviteter, boende för äldre med IF | SKR](#)

- [Modell för att identifiera lokala behov av kunskap](#)

För att kunna utveckla kunskapsstöd som är relevanta och användbara för de personer som jobbar inom socialtjänstens olika verksamheter har man tagit fram en modell för att identifiera lokala behov av kunskap. Enkelt förklarat går modellen ut på att verksamheterna tillfrågas om vad de saknar kunskap om, detta sammanställs sedan och skickas till SKR som i sin tur lyfter detta med ett gäng med myndighetsrepresentanter (tex Socialstyrelsen, Folkhälsomyndigheten, SBU med flera). Via den här länken kan du se en film som beskriver modellen och de kunskapsbehov som kom fram då det var funktionshinderområdet som stod i fokus [Lokala behov av kunskap | SKR](#)

- [Intresseorganisation för svenskspråkiga personer med IF i Finland](#)

Varför har jag då med detta som tips på nyhetsbrevet om det rör personer i Finland? Jo för att de har en del material som jag tänker kan vara intressant på temat personer med IF. Kolla gärna och se om du hittar något som du kan ha nytta av [Intellektuell funktionsnedsättning - FDUV](#)

FDUV är intresseorganisationen för svenskspråkiga personer med intellektuell funktionsnedsättning i Finland. FDUV står för frihet, delaktighet, utveckling och valmöjligheter för alla – också för dem som behöver stöd i vardagen. FDUV är en nationell människorättsorganisation som arbetar för att svenskspråkiga personer med intellektuell eller liknande funktionsnedsättning och deras anhöriga ska få en jämlik ställning i samhället och service och stöd på sitt egna modersmål.

- [Kliv ut – ett arbetssätt i mötet med personer som har hamnat i långvarig isolering också sk hemmasittare](#)

Nytidas verksamheter möter ofta personer som har hamnat i långvarig isolering, dessa personer kallas också ibland för hemmasittare. Nytida har valt att arbeta med arbetssättet ”kliv ut”. Via den här länken kan du läsa mer om det arbetssättet och även se filmer etc. [Kliv ut – ett arbetssätt för att nå hemmasittare och bryta isolering - Nytida](#)

PODDAR, YOUTUBE-KANALER & FILMER Å SÅNT

- Är jag sist på bollen?

Antagligen är jag sist på bollen, men så är det ibland... Jag har i alla fall till slut upptäckt Netflix-serierna om kärlek, dating relaterat till funktionsnedsättning, dvs "Down for love" samt "Love on the Spectrum". Om du inte sett dessa serier ännu kan jag rekommendera dem!

[Down for Love | Official Trailer | Netflix - YouTube](#)

[Love on the Spectrum | Official Trailer | Netflix \(youtube.com\)](#)

[Season 2 First Look | Love On The Spectrum \(youtube.com\)](#)

[Love on the Spectrum U.S. | Official Trailer | Netflix - YouTube](#)

[Love on the Spectrum U.S. | Season 2 Official Trailer | Netflix \(youtube.com\)](#)

- Filmer med röster från anhöriga

På kunskapsguiden kan du nu hitta några filmer med röster från anhöriga om hur det just är att vara anhörig, tex till ett barn med flerfunktionsnedsättning, till en ungdom med ADHD och autism med flera. Det är korta filmer, men de ger oss ett viktigt perspektiv att ha med oss i vårt arbete tycker jag [Filmer med röster från anhöriga - Kunskapsguiden](#)

- Kostnadsfria webinarier på temat funktionsnedsättningar

Här via Nytidas hemsida hittar du ett helt gäng med webinarier på temat funktionsnedsättning. [Nytidas digitala seminarier - Nytida](#)

- Podden "Funka Olika"

Jag har tipsat om podden "Funka Olika" tidigare, men det tål att göras igen. "Funka Olika" är en podd där olika gäster med egen diagnos, anhöriga och andra experter deltar. Samtalen tar upp hur det är att leva med funktionsnedsättningar ur olika vinklar och ger tips som kan underlätta tillvaron. Det finns en mängd olika intressanta teman och du hittar dem alla via länken [Podden Funka olika \(habilitering.se\)](#)

- Podden "Medicinvetarna"

Här hittar du podden "Medicinvetarna". Det är en podd om den forskning som de gör på Karolinska institutet. Det finns en mängd olika intressanta poddavsnitt, bland annat om

bipolär sjukdom, om skärmtid, om självmord med mera med mera [Medicinvetarna – en podd om KI:s forskning | Karolinska Institutet](#)

- Podden ”Dela med dig – med omsorg”

Nu finns en helt ny podd att lyssna på. Det är podden ”Dela med dig – med omsorg” och det är Monica Fallesen och Niklas Mandin som håller i den. De har lång och gedigen erfarenhet inom social omsorg. Nu vill de dela med sig av sin kompetens och lära sig nytt tillsammans med andra och inte minst påverka begreppen och systemen i en fördelaktig riktning. Podden hittar du här [Dela med dig - med omsorg - Hosted by Niklas Mandin \(acast.com\)](#)

- ”LSS-podden” – förenklat och begripligt

LSS-podden – en hjälpt till att förstå sin hjälp, så skriver Maryam Sayghani om sin podd. Hon vill att hennes podd ska hjälpa fler att förstå vad det handlar om, känna igen egna eller närståendes hjälpbehov med mera. Podden hittar du här [LSS-PODDEN med Maryam Sayghani \(evanda.se\)](#)

- Podden ”Vetenskap och hälsa”

Här hittar du en podd med en hel mängd olika teman, tex ”Skräddarsytt mot depression”, ”Autistiska drag eller diagnos autism”, ”Flickor med ADHD” med mera med mera. Det är Lunds universitet, Malmö universitet och Region Skåne som står bakom denna podd. Kolla gärna mer här [Strömma Vetenskap & hälsa | Lyssna på podcastavsnitt online utan kostnad på SoundCloud](#)

NY LAGSTIFTNING PÅ GÅNG

- Ny Socialtjänstlag på gång

Det finns en utredning kring en ny socialtjänstlag som jobbats fram. SKR (Sveriges kommuner och regioner) har skapat en webbplats med information kring nya SoL. Där samlar de stöd och inspiration för socialtjänsten att börja ställa om till nya arbetssätt och förbereda inför nya lagen. Du hittar sidan här: [Framtidens socialtjänst | SKR](#)

Ett av utredningens förslag är att socialtjänsten ska jobba mer kunskapsbaserat och bygga på vetenskap och beprövad erfarenhet, vill du veta mer om vad det står för kan du kolla på den här filmen [Kunskapsbaserad socialtjänst | Framtidens socialtjänst | SKR](#)

UTBILDNINGAR, INSPIRATIONS DAGAR ETC.

- **LSS-dagarna**

I höst kan du delta på LSS-dagarna, antingen i Stockholm på plats eller digitalt. Det är ett gediget tvådagarsprogram. Du kan läsa mer om konferensen här och även anmäla dig [LSS-dagarna – Konferens i hälsa, vård & omsorg | SIFU](#)

- **Funktionsnedsättningar i ett helhetsperspektiv YH-utbildning**

Jobbar du inom verksamhetsområde funktionshinder/nedsättning/funktionsstöd eller vad det kan heta hos dig? I så fall kan jag tipsa dig om denna YH-utbildning med fokus på funktionsnedsättningar i ett helhetsperspektiv. Kursen är webbaserad med ett antal fysiska träffar i Landskrona. Läs mer här: [kursblad funktion_yh_2024.pdf \(landskrona.se\)](#)

- **Lågaffektivt bemötande**

Hösten 2024 är det dags igen för inspirationsdagar på temat lågaffektivt bemötande. Vi kommer att även denna gång vara på Quality Hotel i Vänersborg. Mer information och anmälan via nedanstående länkar. Härligt nog kan vi erbjuda dessa träffar helt kostnadsfritt 😊

Den 11 oktober – lågaffektivt med fokus på vuxna inklusive äldre [Inspirationsdag - Lågaffektivt bemötande med fokus på vuxna - Fyrbodals kommunalförbund](#)

Den 22 oktober – lågaffektivt med fokus på barn och unga [Inspirationsdag - Lågaffektivt bemötande med fokus på barn och unga - Fyrbodals kommunalförbund](#)

- **Kurser på DART**

DART i Göteborg ger många kurser, de har oxå digitala lunchföreläsningar som du kan delta på. Allt detta hittar du via deras hemsida [Kurser hösten 2024 - Dart \(vgregion.se\)](#)

- **MatGlad i praktiken**

Hushållningssällskapet har fått medel för att genomföra en digital och fysisk utbildningssatsning som riktar sig till personal och ansvariga inom LSS/funktionshinderverksamhet och anpassad skola. Utbildningarna ska öka kännedom om kopplingen mellan mat, hälsa och livskvalitet för personer med intellektuell funktionsnedsättning och inspirera till användning av hushållningssällskapets pedagogiska MatGlad-appar. Projektet påbörjas under hösten 2024 och de kommer att erbjuda subventionerade digitala utbildningar till personal inom funktionshinderverksamheter. Utbildningen är 3 timmar lång och handlar om hälsosamma matval, hur man kan motivera till

bra matvanor utan att inkräkta på integriteten, inspiration för gemensamma matlagningsaktiviteter, arbetsrutiner och måltidspolicys. Läs mer och kontakta dem om ni veta mer [MatGlad i praktiken – stöd för hälsa och självständighet - Hushållningssällskapet \(hushallningssallskapet.se\)](https://www.hushallningssallskapet.se)

- **Suicidpreventiva dagen**

Socialstyrelsen, Folkhälsomyndigheten och Nationellt centrum för suicidforskning och prevention (NASP) bjuder in till ett webbsänt seminarium med anledning av den årliga suicidpreventiva dagen. Seminariet fokuserar på mötet med personer som uttrycker en önskan att inte vilja leva. Under seminariet varvas forskning med praktisk kunskap om hur olika aktörer kan hjälpa dessa personer [Suicidpreventiva dagen 2024 - Socialstyrelsen](https://www.socialstyrelsen.se/suicidpreventiva-dagen-2024)

NY KUNSKAP, ALLTSÅ FORSKNING & RAPPORTER Å SÅNT

- **Hur i hela friden kan jag hitta forskning om socialt arbete?**

Det finns mycket bra och intressant forskning, men hur hittar vi den? Ja ett sätt är att söka efter ett område man är intresserad av via den här sidan [Enkel sökning \(diva-portal.org\)](https://diva-portal.org) Här kan du hitta artiklar, uppsatser och avhandlingar av alla de slag. Är du mer specifikt intresserad av den forskning som bedrivs vid Göteborgs universitet inom socialt arbete är denna länken hjälpsam [Hitta forskning | Göteborgs universitet \(gu.se\)](https://www.gu.se) Här kan du ladda ner mer information om olika forskningsprojekt och hitta forskare som du kan kontakta om du vill veta mer.

- **Personlig assistans och sexuell hälsa**

Vill du veta mer om hur personer med funktionsnedsättningar kan leva ut sin sexualitet med eller utan stöd av personlig assistans? I så fall kan du följa denna länk där det finns ett blogginlägg och en helt ny artikel på temat [Personlig assistans och sexuell hälsa – Västpunkt \(hv.se\)](https://www.vastpunkt.se)

- **Ökad livskvalitet om en har möjlighet att lägga in sig själv**

Brukarstyrda inläggningar är positivt både för den som är sjuk och anhöriga. Det visar ny forskning från Region Skånes psykiatri. Behandlingsmodellen går ut på att personer med återkommande självskadande och/eller suicidnära beteende ska kunna lägga in sig själva på psykiatrisk avdelning, när de behöver extra stöd och närmar sig en kris. Du kan läsa mer via denna länk, där hittar du också en länk till avhandlingen som Rose-Marie Lindkvist skrivit

[Möjlighet att lägga in sig själv ger ökad livskvalitet för psykiatripatienter – Vetenskap och Hälsa \(vetenskaphalsa.se\)](#)

- Psykisk ohälsa hos unga vuxna

Socialstyrelsen har publicerat en ny rapport om utvecklingen av psykisk ohälsa bland unga vuxna (ålder 18 - 24 år). Under 2023 visar det sig att antalet nya fall av psykisk ohälsa bland unga vuxna minskade något. I samband med detta minskade även förskrivningen av antidepressiva läkemedel. Rapporten hittar du här [Färre unga vuxna får antidepressiva - Socialstyrelsen](#)

NYHETSBREVET

Nyhetsbrevet ges ut av FoU-Socialtjänst. Sprid gärna till dina arbetskamrater, till brukare, närstående eller andra som du tror kan vara intresserade av lite nyheter på temat funktionshinder och socialpsykiatri.